

Temat lekcji: Elektrolity i nieelektrolity.

Cele lekcji:

Uczeń:

- definiuje elektrolity i nieelektrolity,
- wymienia przykłady wskaźników,
- opisuje sposób doświadczalnego odróżniania elektrolitu od nieelektrolitu,
- podaje kolor fenoloftaleiny, oranżu metylowego i papierka uniwersalnego w roztworach o podanym odczynie,
- wymienia wskaźniki naturalne,
- wymienia zastosowania fenoloftaleiny i wskaźnika uniwersalnego.

Czas trwania lekcji: 45 min.

Wykaz pomocy dydaktycznych:

- fenoloftaleina, oranż metylowy i papierek uniwersalny,
- roztwory dowolnego kwasu i zasady,
- proszek do pieczenia, mleko, sok z ogórków,
- wywar z czerwonej kapusty,
- sól kuchenna, woda destylowana, kwasek cytrynowy,
- prezentacja multimedialna – „Elektrolity i nieelektrolity”,
- prezentacja multimedialna – „Wskaźniki kwasowo - zasadowe”,
- probówki, zlewki, rękawiczki gumowe,
- żarówka, bateria; elektrody,
- projektor,
- laptop.

Metody pracy: doświadczenie, pokaz, ćwiczenia w grupach, obserwacja, dyskusja.

Przebieg lekcji:

Lp.	Działanie nauczyciela	Treść instrukcji dla ucznia	Czas (min.)	Użyte materiały /pomoc
1	Zapoznaje z tematem lekcji i przypomina informacje na temat prądu elektrycznego (fizyka).	Wymieńcie przykłady substancji, które przewodzą prąd elektryczny.	3	
2	Przeprowadza pokaz przewodnictwa elektrycznego różnych roztworów.	Narysujcie schemat doświadczenia. Podzielcie substancje użyte w doświadczeniu na elektrolity i nieelektrolity.	8	żarówka, bateria, elektrody, woda destylowana, roztwór kwasu i zasady, wodny roztwór soli kuchennej
3	Zapoznaje uczniów z prezentacją multimedialną zawierającą zdjęcia przykładowych elektrolitów i nieelektrolitów.		4	prezentacja „Elektrolity i nieelektrolity” projektor, laptop
4	Przeprowadza pokaz zmiany zabarwienia papierka uniwersalnego w wodzie destylowanej, roztworze kwasu i roztworze zasady. Uczniowie wypełniają odpowiednią tabelę.	Zapisać zmiany zabarwienia wskaźnika w tabeli.	3	papierek uniwersalny, zlewka z wodą destylowaną, zlewka z roztworem kwasu i roztworem zasady

5	Przeprowadza pokaz zmiany zabarwienia fenoloftaleiny w wodzie destylowanej, roztworze kwasu i roztworze zasady.	Zapisać zmiany zabarwienia wskaźnika w tabeli.	3	fenoloftaleina, zlewka z wodą destylowaną, zlewka z roztworem kwasu i roztworem zasady
6	Przeprowadza pokaz zmiany zabarwienia oranżu metylowego w wodzie destylowanej, roztworze kwasu i roztworze zasady.	Zapisać zmiany zabarwienia wskaźnika w tabeli.	3	oranż metylowy, zlewka z wodą destylowaną, zlewka z roztworem kwasu i roztworem zasady
7	Dzieli klasę na czteroosobowe grupy i przedstawia cel doświadczenia nr 1.	Zbadajcie zmiany zabarwienia wskaźników w soku z ogórków, mleku i wodnym roztworze proszku do pieczenia.	8	papierek uniwersalny, oranż metylowy, fenoloftaleina, sok z ogórków, mleko, wodny roztwór proszku do pieczenia, rękawiczki
8	Prezentacja prezentację „Wskaźniki” i omawia zastosowanie wskaźników.		5	Prezentacja „Wskaźniki”, projektor, laptop
9	Prezentacja cel doświadczenia nr 2.	Zbadajcie zmiany barwy wywaru z czerwonej kapusty pod wpływem proszku do pieczenia oraz kwasu cytrynowego. Zapiszcie obserwacje.	3	wywar z czerwonej kapusty, kwasek cytrynowy, proszek do pieczenia, zlewki, rękawiczki
10	Podsumowuje lekcję i zadaje pracę domową.	Wyszukajcie przykłady innych wskaźników naturalnych.	5	

Wybór literatury dla nauczyciela:

J. Kulawik, T. Kulawik, M. Litwin – Chemia Nowej Ery 2, Warszawa 2010.

Uwagi metodyczne dla nauczycieli dotyczące wykorzystania ICT:

Prezentacja „Elektrolity i nieelektrolity” składa się ze slajdów:

1. zdjęcie zestawu do badania przewodnictwa elektrycznego,
2. definicja elektrolitu,
- 3-7 zdjęcia (wykonane przez uczniów) przykładowych elektrolitów,
8. definicja nieelektrolitu,
- 9-13 zdjęcia przykładowych nieelektrolitów.

Prezentacja „Wskaźniki” składa się ze slajdów:

1. definicja wskaźnika,
2. zdjęcie przedstawiające kolory papierka uniwersalnego w zależności od odczynu roztworu,
3. zdjęcie przedstawiające probówki zawierające roztwory o różnym odczynie z dodatkiem oranżu metylowego,
4. zdjęcie przedstawiające probówki zawierające roztwory o różnym odczynie z dodatkiem fenoloftaleiny,
5. przykłady innych wskaźników kwasowo-zasadowych,
6. króciutki quiz sprawdzający stopień opanowania materiału, na przykład pytanie: „Jaki kolor przyjmie fenoloftaleina w occie?” i dwa pola tekstowe z hipertąciami do slajdów zawierających odpowiednie komentarze – w przypadku wybrania złej lub dobrej odpowiedzi😊.

Wszystkie zdjęcia wykorzystane w prezentacjach, jak również same prezentacje mogą być wykonane przez uczniów.

Tabela, którą uczniowie wypełniają w pkt. 4-6:

substancja barwa wskaźnika	papierek uniwersalny	fenoloftaleina	oranż metylowy
woda destylowana			
roztwór kwasu			
roztwór zasady			